

PARTICULARITĂȚILE PROCESULUI INOVAȚIONAL PE PIAȚA DEPOZITELOR BANCARE

Daniela LUPAȘCU,

masterandă, anul II, Facultatea de Științe Economice, Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 336.722.11:004.4:001.895

E-mail: daniela99lupascu@gmail.com

Într-un context economic global marcat de digitalizare accelerată, evoluție tehnologică și schimbări ale comportamentului consumatorilor, sectorul bancar este determinat să își regândească modelele tradiționale de operare și relaționare cu clienții. Depozitele bancare, ca principală sursă de finanțare pentru băncile comerciale și un indicator esențial al încrederii populației și agenților economici în sistemul financiar, reprezintă un domeniu prioritar al procesului inovațional.

Inovațiile financiare au fost dintotdeauna o parte importantă a dezvoltării economice, iar în ultimele decenii, progresele tehnologice au accelerat acest proces. Adoptarea tehnologiilor emergente precum blockchain și inteligența artificială permit băncilor să îmbunătățească eficiența operațională, să reducă costurile și să ofere clienților experiențe personalizate. Astfel, inovația nu mai este doar un avantaj competitiv, ci o necesitate strategică pentru orice instituție financiară.

Inovațiile bancare reprezintă totalitatea schimbărilor și îmbunătățirilor implementate în sectorul bancar pentru optimizarea serviciilor, creșterea eficienței și adaptarea la nevoile clienților. Acestea pot fi definite ca ansamblul de tehnologii, produse, procese și modele de afaceri noi care îmbunătățesc funcționarea sistemului bancar.

În dependență de obiectul acestora, inovațiile bancare sunt grupate în mai multe categorii și anume [1]:

Inovații de produs	Inovații de proces	Inovații de distribuție	Inovații în modelul de afaceri
• Carduri digitale • Conturi multi-valutare • Credite digitale • Depozite digitale	• Automatizarea creditării • KYC digital • Utilizarea Robotic Process Automation (RPA)	• Internet și mobile banking • Automate bancare inteligente • Plăți digitale rapide	• Open Banking • Bănci digitale • Integrarea fintech-urilor

Figura 1. Clasificarea inovațiilor bancare în dependență de obiectul acestora

Sursa: elaborată de către autor în baza [1].

Modernizarea produselor de economisire are un impact direct asupra atractivității depozitelor bancare, influențând atât fidelizarea clienților existenți, cât și atragerea de noi deponenți. În acest sens, băncile sistemice din Republica Moldova au implementat soluții inovatoare care vizează optimizarea experienței utilizatorilor, sporirea securității și creșterea randamentului depozitelor. Totuși, băncile din Republica Moldova sunt în continuare axate pe produse tradiționale de economisire.

Tabelul 1

Inovații în domeniul depozitelor bancare – comparație între nivelul internațional și Republica Moldova

Domeniu / Tip de inovație	Republica Moldova	Nivel internațional
<i>Open Banking / API-uri</i>	Inițiative timide, fără un cadru legislativ complet	Implementare avansată în băncile UE prin PSD2; ecosisteme financiare deschise
<i>Economisire digitală</i>	Lipsește funcționalități avansate de economisire precum rotunjirea automată a tranzacțiilor sau setarea de obiective de economisire.	Sunt disponibile funcții de economisire automată prin rotunjirea plăților și transferul diferenței într-un cont de economii.
<i>Identitate digitală / onboarding online</i>	Onboarding online disponibil la majoritatea băncilor, cu verificare video și semnătură digitală	Onboarding complet digitalizat, uneori bazat pe recunoaștere facială și AI (ex. UK, Singapore)
<i>Servicii bancare prin chatbot / AI</i>	Chatbot-uri simple pentru suport (ex. în aplicații mobile)	Asistenți AI conversaționali sofisticati, integrați cu servicii bancare personalizate
<i>Tehnologii blockchain / crypto</i>	Nu există produse bancare bazate pe tehnologia blockchain. Băncile nu oferă depozite în criptomonede sau stablecoins.	Băncile utilizează tehnologia blockchain pentru a securiza și automatiza procesele legate de depozite.
<i>Depozite Ecologice (Green Banking)</i>	Nu sunt disponibile depozite cu destinație explicit ecologică sau sustenabilă.	Sunt oferite produse de economisire care direcționează fondurile exclusiv către proiecte verzi și sustenabile.

Sursa: elaborat de către autor

Compararea celor două niveluri evidențiază un decalaj important între Republica Moldova și statele dezvoltate în ceea ce privește inovațiile în domeniul depozitelor bancare. În timp ce la nivel internațional predomină soluții digitale avansate, produse ecologice și tehnologii descentralizate, în Moldova predomină încă modelele clasice, cu o digitalizare limitată și fără integrarea tendințelor globale. Acest contrast indică o oportunitate majoră pentru sectorul bancar autohton de a adopta bune practici

internaționale și de a investi în dezvoltarea unor produse moderne, centrate pe nevoile actuale ale consumatorilor.

Transformarea digitală este, de asemenea, o prioritate pentru băncile centrale. Spre exemplu, Banca Națională a Ungariei a dezvoltat o platformă dedicată sprijinirii digitalizării în sectorul bancar, în timp ce strategia Băncii Naționale a Lituaniei include reglementări privind utilizarea soluțiilor cloud și a serviciilor bancare digitale. În Grecia, autoritățile au legalizat video-bankingul, facilitând astfel interacțiunea la distanță între clienți și instituțiile financiare [2]. În Republica Moldova, Banca Națională a manifestat un interes crescut față de digitalizare în ultimii ani. Studiile recente indică faptul că noile generații de clienți digitali devin tot mai exigente și vor reprezenta, în scurt timp, majoritatea bazei de clienți [3].

Procesul inovațional din Republica Moldova în domeniul depozitelor bancare se confruntă cu multiple provocări, determinate de factori economici, tehnologici și reglementari. Pe de o parte, digitalizarea și dezvoltarea fintech-urilor pun presiune asupra băncilor tradiționale pentru a oferi produse mai flexibile și mai atractive. Pe de altă parte, nivelul scăzut al educației financiare și reticența unei părți a populației față de noile tehnologii limitează adoptarea soluțiilor inovatoare.

Așadar, în vederea îmbunătățirii procesului inovațional pe piața depozitelor bancare din Republica Moldova, se propun următoarele recomandări: digitalizarea accelerată a serviciilor bancare, în special a gestionării depozitelor prin canale digitale sigure și intuitive; diversificarea gamei de produse de depozit, prin crearea unor oferte flexibile și personalizate; intensificarea programelor de educație financiară, orientate spre conștientizarea avantajelor utilizării produselor bancare moderne și spre creșterea încrederii în sistemul bancar, în special în rândul populației din mediul rural; consolidarea colaborării dintre băncile comerciale și companiile fintech; revizuirea și flexibilizarea cadrului normativ, astfel încât să permită testarea și implementarea rapidă a soluțiilor inovative, în condiții de siguranță și transparență.

Referințe:

1. YORDANOVA, Z. Innovative Business Bank Products. In: Trakia Journal of Sciences. 2013, vol. 11, nr. 1, p. 322-330. ISSN 1313-355 Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/299394829_Innovative_Business_Bank_products;
2. European Banking Authority (EBA). FinTech Roadmap: Recommendations on FinTech. EBA. Disponibil: <https://www.eba.europa.eu>, accesat la data de 20.03.2025;
3. Planul strategic al Băncii Naționale a Moldovei 2025. Disponibil: <https://www.bnm.md/ro/content/planul-strategic-al-bancii-nationale-moldovei-bnm-2025>, accesat la data de 20.03.2025.

Recomandat

Angela FILIP, dr., conf. univ.